

FULL CATALÀ

Any II — Num. 10

MEXIC, D. F., JULIOL DEL 1942

Exemplar: \$ 0.50

Registrado como artículo de segunda clase, en la Administración Principal de Correos de México, D. F., el 20 de Noviembre de 1941

A Carles Pi-Sunyer

POCQUES situacions internacionals seran mai tan propícies com la present perquè la gran idea dels PAISOS UNITS DE LLENGUA CATALANA prengui cos. Seria, però, hipocresia imperdonable simular creure que, sense passar a l'acció en el camp internacional, les Nacions Aliades reconeixeran mai una llibertat no guanyada amb el sacrifici.

Per això, en aquests moments en què adhesions brindades primer de manera cega i retirades ara de manera vergonyant, comprometen la posició patriòtica del Consell Nacional a Londres, FULL CATALA —deslligat de tota política— s'adreça a Carles PI-SUNYER per a dir-li: NI UN PAS ENRERA!

Per dissort nostra no ens basta estrafer les paraules del Gènesi i dir: Sia la llum! per tal que quedi il·luminada la justícia de la nostra causa. El dret a la nostra existència com a nació no el comprarem més que a un sol preu: el de l'abnegació.

Als patriotes dels nostres Països els cal una veu prestigiosa. Vulgueu ser-la en aquests moments. Si vós declinésiu aquest honor, la Pàtria us en farà retret algun dia. Per alta que sigui la vostra persona, són més alts els ideals que la nova època reclama. La joventut no us ha regalat mai les oïdes amb afalacs —ni gosaria fer-ho—; però, quan la Pàtria reclami el seu esforç, serà l'única que, si sabeu interpretar-la, us respondrà: A LES VOSTRES ORDRES!

A continuació concretem, en vuit punts, la nostra posició crítica, però plena de simpatia, envers el vostre projectat Alçament Nacional.

I El Govern de la Generalitat i el seu territori forniren, a l'acabament de la guerra del 1936-39, una part considerable dels cabals administrats avui per les institucions espanyoles d'ajut als refugiats, les quals els esmercen amb el vell criteri centralista de l'Estat Espanyol.

Cal assegurar la independència econòmica de l'anomenat Consell Nacional de Catalunya. Proposem, per tant, que sigui reclamada a les institucions espanyoles la totalitat del fons provinent de Catalunya. Si no la poguéu obtenir, el Consell haurà de sostenir-se amb les aportacions voluntàries dels patriotes.

II No és justificat el nom de "nacional" aplicat al Consell, mentre no agrupi els catalans del Principat, els valencians i els balears. Proposem, doncs, que el Consell sigui ampliat amb representants de tots els països on la nostra llengua és parlada. Un cop integrat així, elaborarà un projecte de Constitució federativa dels Països Units de Llengua Catalana.

III Cadascun dels Països Units de Llengua Catalana serà autònom en el seu règim intern. Enfront a l'exterior, constituiran una Nació unida i sobirana. Els pactes que la Nació podrà contreure amb altres —àdhuc en el cas d'una desitjable aliança permanent amb les altres nacions de la península— no passaran mai dels termes usuals en les aliances entre Estats sobirans. Si es crea una Confederació europea, cal que els Països Units de Llengua Catalana conjuguin la seva sobirania amb els interessos generals d'Europa, i siguin tinguts en compte en peu d'igualtat amb els pobles que la integrin.

IV Com a conseqüència de la plena sobirania reclamada en el punt anterior, caldrà que el Consell organitzi, tot seguit, l'Exèrcit Català, la missió del qual serà posar-se al servei de la causa de les Nacions Aliades en la guerra en favor de la llibertat de tots els pobles; i, després de la victòria, assegurar la defensa de les Institucions democràtiques i socials que els Països Units de Llengua Catalana es donin. El nucli i els quadres de comanda-

VIRGILI DE TOLOSA

Per Jaume SERRA-HUNTER

DR. SERRA-HUNTER

EN TRE les figures històriques de la cultura antiga en el migdia de França, es troba aquest personatge que visqué a darreries del segle cinquè. Robert Bacon va publicar l'any 1939 a Tolosa una interessant monografia en la qual encertà a fer nova llum sobre la qüestió

del temps i de les doctrines d'aquest remarcable gramàtic i retòric llatí. Un capítol destinat a les idees filosòfiques i morals de Virgili ens cridà l'atenció pel que pot ajudar a caracteritzar els corrents ideològics d'una època tan allunyada de nosaltres, i per tant, difícil de reconstruir.

Si hem de creure les induccions de l'autor, Virgili ha rebut la influència de dues escoles: la neo-pitagòrica i la neo-aristotèlica. No li han estat ignorades la "Kabala" i les "Eneades" de Plotí. En els fragments que se'n conserven, la filosofia és definida: "l'amor pel saber i el fet d'adreçar-s'hi; font i mare de tot art i de tota doctrina." Hom pot constatar la filiació virgílica pel següent extracte: "L'ànima comanda el cos; la intel·ligència comanda l'ànima, i la raó comanda la intel·ligència. Aquesta ("mens", de "metiendo" = mesurar) és la que dona a l'ànima la mesura de les seves sensacions més subtils. La raó superior, infusa en aquella facultat, la fa capaç de fruit de totes les coses d'una manera perfecta, idea amb la qual Virgili, seguint la inspiració plotiniana, procura mantenir la unitat de la vida intel·lectual.

A més, la intel·ligència es troba en tres formes o estats: com a "ingenium", com a memòria i com a raó. Aquesta és: "la facultat de conèixer vivent com el foc i clara com la flama"; facultat que recorre el domini de les realitats superiors i divines. La "mens" és com un intermediari entre la naturalesa espiritual ("ratio") i la naturalesa vital ("anima"). El text que ara copiem palesa la posició de Virgili: "Illud quoque omni sapienti sciendum atque scrutandum est, quomodo et qualiter sese plastum homo habeat, qui primum plastum ex limo dein afflam ex superioribus et haec ineffabiliter conjuncta habet."

El seu misticisme acusa l'entusiasme del poeta. Veieu el que diu: "No és pas sense raó que els nostres mestres han pensat que l'home era un món en petit; car ell posseeix tot allò de què està format el món visible: la terra en el seu cos, el foc en la seva ànima; l'aigua en la freda transparència dels seus pensaments, i l'aire en llur agilitat; el sol en la resplendor de la ciència, la lluna en la situació incerta i inestable dels tressors de la seva joventut; els camps florits en la noblesa de les seves virtuts; i la igualtat de la